

Väljaandja:	Saarde Vallavolikogu
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	10.03.2012
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	25.12.2022
Avaldamismärge:	RT IV, 10.10.2012, 11

Saarde valla kalmistute kasutamise eeskirja kehtestamine

Vastu võetud 29.02.2012 nr 2

Määrus kehtestatakse „Kalmistuseaduse“ § 7 ja „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse“ § 22 lg 1 punkti 37 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Saarde valla kalmistute kasutamise eeskiri (edaspidi *eeskiri*) sätestab Saarde valla haldamisel olevate kalmistute (edaspidi *kalmistu*) kasutamise korra. Eeskiri on kohustuslik kõigile kalmistul viibivatele isikutele ja kalmistu kasutajatele.

(2) Lisaks eeskirjas sätestatud tuleb kalmistu haldamisel ja kasutamisel arvestada muinsuskaitseadusest tulenevaid erisusi ning Saarde valla heakorra ja avaliku korra eeskirjaga kehtestatud nõudeid.

§ 2. Mõisted

Eeskirjas kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) kalmistu – tähistatud, vajalike ehitistega maa-ala inimeste surnukehade või surnud inimeste säilmete, sh tuha matmiseks ja surnute mälestamiseks;
- 2) hauaplats – kalmistul asuv maa-ala ühe või mitme surnu matmiseks kirstuga või tuhaurniga;
- 3) hauakoht – koht hauaplatsil kirstuga või urniga matmiseks;
- 4) matmiskoht – hauaplats, valla kasutuses olev ühisplats või tuhapuisteala;
- 5) valla kasutuses olev ühisplats – maa-ala tundmatu või omasteta surnu matmiseks, kelle matmise kohustus on kohalikul omavalitsusel;
- 6) kalmistu haldaja – kalmistu kasutamist korraldav ametiasutus;
- 7) kalmistu haldamine – tegevus, mis tagab kalmistu kasutamise ja heakorra ning kalmistu eeskirjast kinnipidamise;
- 8) kalmistuvaht – kalmistut haldava asutuse töötaja, kes tegeleb kalmistu korrashoiuga ning täidab teisi kalmistu haldaja antud ülesandeid;
- 9) hauaplatsi kasutaja – isik, kellel on kalmistu haldaja kirjalik või taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolek hauaplatsi kasutamiseks;
- 10) matja – isik, kes korraldab surnu matmise;
- 11) hauarajatis – hauaplatsil paiknev maapinnaga kohtkindlalt ühendatud ehitised (piirded, postid, betoonrant, hauakamber vms);
- 12) hauatähis – ühte või mitut hauakohta tähistav rist, tahvel, sammas, kivi, plaat või muu tähis;
- 13) tuhapuisteala – maa-ala kalmistul, mis on eraldatud surnute tuha puistamiseks;

§ 3. Kalmistu haldamine

(1) Saarde valla omandis oleval maa-alal asuvaid kalmistuid haldab Saarde Vallavalitsus või halduslepinguga kalmistu haldamisega seotud ülesandeid täitma volitatud juriidiline isik (edaspidi *kalmistu haldaja*).

(2) Kalmistu haldaja kontaktandmed ning töö- ja vastuvõtuajad avalikustatakse kalmistul asuval infotahvlil ja valla kodulehel.

(3) Kalmistu haldaja tagab kalmistu kasutamisel kalmistuseaduse §-s 5 sätestatud tingimuste täitmise ja kalmistu heakorra ning täidab teisi õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

- (4) Kalmistu haldaja korraldab kalmistu kasutamist, sh
- 1) tagab vaba ja heakorrastatud juurdepääsu kalmistule,

- 2) täidab kalmistu kujundamisega seotud ülesandeid,
- 3) tagab pideva hooldusega heakorra ja korraldab jäätmehooldust,
- 4) eraldab ja annab kasutusse hauaplatsid ning peab nende üle arvestust,
- 5) sõlmib hauaplatside kasutajatega kasutuslepinguid,
- 6) kogub andmeid kalmistule maetud isikute, hauaplatside ja hauaplatside kasutajate kohta,
- 7) peab vajalikke registreid ja edastab andmeid registritesse,
- 8) võtab arvele hooldamata hauaplatsid ja annab neid taaskasutusse,
- 9) korraldab kabeli kasutamist, loob võimalused matuste ja kalmistupäeva läbiviimiseks,
- 10) laenutab inventari ja annab kasutada kabeli ja abiruumid matusetalituse läbiviimiseks,
- 11) rakendab tööle kalmistuvahi ja vajadusel teisi töötajaid,
- 12) täidab teisi käesolevast eeskirjast, kalmistuseadusest või teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid.

(5) Saarde valla hallatavad kalmistud on:

1) Saarde kalmistu, asukoht Saarde küla, Saarde vald, Pärnumaa. Paikneb Kilingi-Nõmme linna lõunapiiril Humalaste puhkeala, Kalmistu tee ja Lavi tee vahelisel alal, katastri nr 71102:002:0365. Pindala 8,19 ha. Asutatud EELK Saarde Katariina koguduse kalmistuna. Riigi kaitse all olev kinnismälestis (ajaloomälestis), registri number 8314. Mälestise kaitsevööndiks on 50 m laiune maa-ala mälestise piirist arvates. Saarde kalmistu piires, EELK omandis oleval kinnistul (katastri nr 71102:002:0344) asuvat kabelit haldab Saarde vald kokkuleppel Saarde Katariina kogudusega.

2) Kilingi kalmistu, asukoht Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, Pärnumaa. Paikneb Pärnu tn 106 ja 108 ning Kõrge, Künka ja Kirde tn vahelisel alal, katastri nr 30601:002:0068. Pindala 1,28 ha. Rajatud EAÖK Kilingi Püha Nikolai koguduse kalmistuna. Riigi kaitse all olev kinnismälestis (ajaloomälestis), registri number 28743. Mälestise kaitsevööndiks on 50 m laiune maa-ala mälestise piirist arvates.

§ 4. Kalmistu tööaeg

Kalmistu on avatud iga päev.

2. peatükk KALMISTU HEAKORD

§ 5. Kalmistu heakorranõuded

(1) Kalmistul tuleb hoida korda, puhtust ja haurahu.

(2) Kalmistul peab olema:

- 1) infostend kalmistu kasutamise eeskirja, haldaja ja kalmistuvahi kontaktandmete ja muu vajaliku infoga;
- 2) kalmistuplaan, kuhu on märgitud kvartalid ja teed, parkla, kabel, välikantsel, kalmistuvahi tööruum, abihoone, tualett, veevõtukoht, jäätmemahutid ning ajaloolise ja kultuuriloolise tähtsusega hauaplatsid ja rajatised;
- 3) matmiseks ja kalmistu korrastamiseks vajalikud tööriistad;
- 4) veevõtukoht ja tualett;
- 5) prügikonteinerid ladestamisele kuuluvate mittelagunevate jäätmete (küünlatopsid, vaasid, lillepotid, kunstlilled jmt) kogumiseks;
- 6) tähistatud kohad biolagunevate haljastusjäätmete (lilled, rohi, lehed, oksad, kannud, puidujäätmed jm) ning kivi- ja metallijääkide kogumiseks.

(3) Kalmistule võib kujundada tuhapuisteala.

(4) Vajalikud tööd heakorra tagamiseks kalmistul:

- 1) teadetetahvli korrashoid ja info väljapanek;
- 2) kabeli, välikantsli, kaevu ja tualeti ning nende ümbruse korrashoid;
- 3) hoonete ja rajatiste hooldus ja remont;
- 4) matmiseks ja kalmistu hoolduseks vajalike vahendite ja tööriistade väljaandmine;
- 5) teede korrashoid, sh äärte lahtilõikamine, umbrohu eemaldamine ja rehitsemine;
- 6) parkla ja peateede puhastamine lumest ja libedusetõrje;
- 7) liiva toomine;
- 8) kuivanud ja ohtlike puude raie, tormimurru ja varisenud okste koristamine;
- 9) võsatõrje kalmistu äärealadel ja kasutamata platsidel, põõsaste ja hekkide pügamine;
- 10) muruniitmine üldkasutatavatel aladel, hooldamata hauaplatsidel, valla kasutuses oleval ühisplatsil;
- 11) valla hooldada olevate hauaplatside korrashoidmine, lillede istutamine, küünalde süütamine tähtpäevadel;
- 12) kalmistut ümbritseva kivიაia ja kalmistu kaitsevööndi korrashoidmine;
- 13) lehtede ja prahi riisumine ja suurkoristus kevadel ja sügisel;
- 14) biolagunevate jäätmete regulaarne äravedu;
- 15) prügikastide paigaldamine, infoga varustamine, tühjendamine konteinerisse;
- 16) pikaajaliselt hooldamata hauaplatside korrastamine.

(5) Vähest kasutusintensiivsust arvestades võib Kilingi kalmistul teha järeleandmisi lõikes 2 ja 4 toodud nõuetest.

(6) Kalmistul on keelatud:

- 1) kahjustada hooneid, piirdeid, väravaid, veevõtkohti, teid ja haljastust;
- 2) kahjustada või rikkuda kalme, hauaplatse, -rajatisi ja -tähiseid;
- 3) raiuda puid ilma raieloata;
- 4) teostada omavoliliselt kaevamist;
- 5) paigutada jäätmeid selleks mitte ette nähtud kohtadesse, tuua kalmistule olmejäätmeid või risustada kalmistu territooriumi mõnel muul viisil;
- 6) suurendada omavoliliselt hauaplatsi mõõtmeid;
- 7) paigaldada ja eemaldada hauatähiseid ja -rajatisi kalmistu haldaja kooskõlastusega;
- 8) sõita mootorsõidukiga kalmistu haldaja loata;
- 9) teha lõket, sh põletada prahti (välja arvatud kalmistu haldaja poolt kalmistu hooldamiseks tarvilikud tööd);
- 10) matta loomi;
- 11) viibida kalmistul koeraga ilma jalutusrihmata;
- 12) muu avalikku korda, heakorda ja haurahu rikkuv tegevus.

(7) Kalmistu haldajal on õigus eemaldada või määrata eemaldamisele kalmistu ilmet häirivad, sihipärast kasutamist takistavad või ohtlikud rajatised, aiad, puud ja põõsad.

3. peatükk

HAUAPLATSI KASUTUSSE ANDMINE

§ 6. Hauaplatsi kasutusse andmise tingimused ja kord

(1) Uue hauaplatsi taotlemisel eraldatakse ühe kuni nelja hauakohaga hauaplats matmiseks kas kirstus või tuhaurnis. Olemasolevaid hauaplatse eraldi hauakohtadeks ei jagata ja matmine sinna toimub vastavalt võimalustele olenevalt platsi senisest kasutusest.

(2) Matja soovil eraldatakse kas ühe- või mitmekohaline hauaplats. Hauaplatsi konkreetse suuruse ja asukoha määrab kalmistu haldaja, võttes arvesse kalmistu planeeringut, olemasolevate hauaplatside paiknemist ja võimaluse korral kasutusse saaja soove.

(3) Hauaplatsi soovitavad mõõtmed kirstuga matmisel:

- 1) ühe hauakohaga hauaplats 1,25 x 2,50m;
- 2) kahe hauakohaga hauaplats 2,50 x 2,50m;
- 3) kolme hauakohaga hauaplats 3,75 x 2,50m;
- 4) nelja hauakohaga hauaplats 5 x 2,50m.

(4) Hauaplatsi mõõtmed urniga matmisel:

- 1) ühe hauakoha suurus urnimatuse korral on üldjuhul 1,0 x 1,0 m;

(5) Valla kasutuses olevale enam kui nelja hauakohaga ühisplatsile ei kehti lõigetes 3 ja 4 sätestatu.

(6) Hauaplatsi eraldamisel sõlmib kalmistu haldaja matjaga või temaga kooskõlastatult mõne teise asjaosalise isikuga hauaplatsi kasutamise lepingu (edaspidi *kasutusleping*). Kasutuslepingu vormi kinnitab Saarde Vallavalitsus.

(7) Kasutuslepingusse kantakse hauaplatsi kasutaja andmed, hauaplatsi asukoht ja suurus, määratakse kindlaks kasutuslepingust tulenevad poolte õigused ja kohustused, lepingu kehtivuse tähtaeg, selle muutmise, lõpetamise ja kolmandale isikule üleandmise kord, hauaplatsi kujundamise ja hooldamise nõuded, poolte vastutus ja vaidluste lahendamise kord ning hauaplatsi kasutaja kinnitus kalmistu kasutamise eeskirja tundmise ja täitmise kohta.

(8) Hauaplatsi kasutaja võib tellida kalmistu haldajalt teenuseid, sõlmides eraldi teenuse osutamise lepingu, milles sätestatakse tellitud teenused, nende maksumus ja teenuste eest tasumise kord.

§ 7. Hauaplatsi kasutamise tähtaeg ning selle pikendamise tingimused ja kord

(1) Hauaplatsi kasutusleping sõlmitakse tähtajaga kuni 15 aastat. Kuus kuud enne kasutuslepingu lõppemist teavitab kalmistu haldaja matmiskoha kasutajat kasutuslepingu peatsest lõppemisest, saates kirjaliku, taasesitamist võimaldavas vormis teate kasutuslepingus toodud aadressile.

(2) Hauaplatsi senisel kasutajal on eesõigus uue kasutuslepingu sõlmimiseks, esitades selleks kalmistu haldajale kirjaliku avalduse vähemalt üks kuu enne kasutuslepingu tähtaja möödumist. Avalduse esitamata jätmisel loetakse kasutusleping lõppenuks ka juhul, kui hauaplatsi kasutaja jätkab hauaplatsi kasutamist.

(3) Hauaplatsi kasutusõigusest loobumise korral teatab hauaplatsi kasutaja või hauaplatsi kasutaja volitatud esindaja sellest kirjalikult kalmistu haldajale. Kasutusõigusest loobumise korral on kalmistu haldajal õigus hauaplatsi, v.a. ülematmisele mitte kuuluva hauaplatsi, uuteks matusteks välja anda.

§ 8. Kasutuslepingu üleandmine ja üleminek

(1) Hauaplatsi kasutaja võib kasutusõiguse üle anda kolmandale isikule. Üleandmise vormistab kalmistu haldaja kirjalikult.

(2) Hauaplatsi kasutaja surma korral on tema omastel eelisõigus hauaplatsi kasutamiseks ning kasutuslepingusse astumiseks hauaplatsi kasutaja asemele. Omasteks käesoleva eeskirja tähenduses on surnu abikaasa, vanemad, täisealine laps, õde, vend või muu surnu lähedane isik tulenevalt tema elukorraldusest. Eelnimetatute sekka mittekuuluv matja võib astuda kasutaja asemele juhul, kui omaksed puuduvad või loobuvad matja kasuks. Kasutuslepingusse astumise vormistab kalmistu haldaja kirjalikult hauaplatsi kasutaja surmatõendi esitamisel.

§ 9. Kasutuslepingu lõppemine

(1) Kasutusleping lõpeb tähtaja möödumisel või lepingu ülesütlemisel.

(2) Hauaplatsi kasutaja võib kasutuslepingu erakorraliselt ühepoolset enne tähtaja lõppu üles öelda, esitades kalmistu haldajale kirjalikult kasutuslepingu ülesütlemise avalduse.

(3) Kalmistu haldaja ütleb kasutuslepingu erakorraliselt ühepoolset enne tähtaja lõppu üles, kui hauaplats on tunnistatud hooldamata hauaplatsiks vastavalt käesolevale eeskirjale.

(4) Hauaplatsi, mille kasutusleping on lõppenud, võtab kalmistu haldaja arvele kui kasutajata hauaplatsi.

4. peatükk MATMINE

§ 10. Matmise kord

(1) Matmine tuleb registreerida kalmistu haldaja juures vähemalt üks päev enne matuse toimumist.

(2) Kalmistu haldaja registreerib matmise surmatõendi või surnult sündinu puhul arstliku surmateatise ja matja isikut tõendava dokumendi alusel, kui matmiskoht on kooskõlastatud hauaplatsi kasutajaga.

(3) Kalmistu haldaja kogub vastavalt kalmistuseaduse §-s 11 sätestatule andmed maetud isiku, hauaplatsi kasutaja ja hauaplatsi kohta ning edastab või kannab andmed kalmisturegistrisse.

(4) Surnu maetakse hauaplatsile kirstus või tuhaurnis. Tuha võib puistata kalmistu tuhapuistealale.

(5) Kirstuga matmisel peab haua sügavus maapinnast haua põhjani olema 1,5–2 meetrit. Urniga matmisel peab matmise sügavus olema vähemalt 1 meeter. Kui haua kaevamisel tuleb välja varem maetu säilmeid, siis tuleb need matta sama haua põhja kaevatud süvendisse, tervena säilinud kirst jäetakse puutumata.

(6) Haua kaevab, matmise teostab ja hauakääpa kujundab matja, saades selleks vajalikku abi kalmistuvahilt.

(7) Haua kaevamise ja teiste matusega seotud tegevuste käigus kõrvalolevatele hauaplatsidele tekitatud kahjustused kõrvaldab kahjustuse tekitanud hauaplatsi kasutaja kolme päeva jooksul pärast matuse toimumist. Hauaplatside korrastamata jätmisel kõrvaldab kalmistu haldaja tekitatud kahjustused hauaplatsi kasutaja kulul.

§ 11. Tuha puistamine tuhapuistealale

(1) Tuha puistamise toimingut registreerib matja kalmistu haldaja juures, kes kannab kalmistute registrisse surnu ja matja andmed ning toimingut kuupäeva.

(2) Tuhk puistatakse selleks ettenähtud maa-alale kalmistu haldaja esindaja juuresolekul.

(3) Tuha puistamise korral ei vormistata kasutuslepingut.

(4) Tuhapuistealale on hauatähiste paigaldamine keelatud. Tuhapuistealale võib surnu mälestamiseks lilli ja küünlaid asetada ainult selleks ettenähtud kohta.

(5) Tuhapuisteala hooldab ja heakorrastab kalmistu haldaja.

§ 12. Tundmatu või omasteta surnu matmine

- (1) Tundmatu või omasteta surnu matmise või tuhastamise korraldab Saarde Vallavalitsus vastavalt kalmistuseadusele.
- (2) Tundmatu või omasteta surnu või tema säilmed maetakse Saarde kalmistul asuvale valla kasutuses olevale ühisplatsile.
- (3) Omasteta surnu maetakse võimaluse korral olemasolevale perekonna hauaplatsile.
- (4) Valla kasutuses olevale ühisplatsile matmisel hauaplatsi ei eraldata ja kasutuslepingut ei sõlmita.
- (5) Valla kasutuses olevat ühisplatsi hooldab ja heakorrastab kalmistu haldaja.

§ 13. Pealematmine

- (1) Kirstuga maetava surnu pealematmine ei või toimuda varem kui **20**aasta möödumisel viimasest matmisest samale kohale.
- (2) Pealematmiseks on vajalik hauaplatsi kasutaja kirjalik nõusolek. Kui hauaplats on kalmistu haldaja poolt käesoleva eeskirja kohaselt tunnistatud hooldamata hauaplatsiks, ei ole hauaplatsi kasutaja nõusolek nõutav.
- (3) Kultuuri- või ajalooliselt tähtsaks tunnistatud haudadele peale ei maeta. Nimekirja koostab kalmistu inventeerimise andmete alusel Saarde Vallavalitsus.

§ 14. Ümbermatmine

- (1) Surnu ümbermatmine toimub kokkuleppel kalmistu haldajaga. Ümbermatmise korraldab kalmistu haldaja.
- (2) Enne ümbermatmist peab liivapinnase puhul olema matmisest möödunud vähemalt üks aasta ja niiske pinnase puhul vähemalt kolm aastat.
- (3) Ümbermatmiseks esitab matja kalmistu haldajale ümbermatmise vajaduse kirjaliku põhjenduse, surnu omaste ja hauaplatsi kasutaja nõusoleku ja ümbermatmiseks kasutatava hauaplatsi kasutaja nõusoleku.
- (4) Säilmete väljakaevamine hauast peab üldjuhul toimuma külmal aastaajal.

5. peatükk HAUAPLATSİ KÜJUNDAMİNE JA HOOLDAMİNE

§ 15. Hauaplatsi kujundamine

- (1) Kalmistu kujundamise eesmärgiks on ajalooliselt väljakujunenud miljöö ja seda iseloomustavate elementide säilitamine.
- (2) Kalmistu hooldamisel tuleb juhendada Ajalooliste kalmistute hooldamise ja korrastamise meetoodilisest juhendist ning mälestise ja kaitsevööndi kaitsekohustuse teatisest.
- (3) Hauaplatsi kujundamisel tuleb järgida kalmistute kujunduse head tava, eelnimetatud juhendi ning käesoleva eeskirja nõudeid nii hauatähiste, -rajatiste kui ka haljastuse osas. Hauaplatsi kujundab hauaplatsi kasutaja.
- (4) Kalmistu haljastuses tuleb lähtuda vajadusest kaitsta haurajatise ja -tähiseid puude ja põõsaste kahjuliku mõju eest. Eemaldada tuleb puud, mis kahjustavad juurestiku, tüve või võraga haurajatise, põhjustades nende purunemist, deformeerumist või sammaldumist. Säilima peavad ajaloolised alleed, kujundatud puuderühmad, memoriaalpuud.
- (5) Haljastamisel tuleb eelistada madalhaljastust, puude leina- ja minivorme. Kõrgekasvulisi (üle 6 m kõrguseks kasvavaid) puud hauaplatsile istutada ei tohi ning isetekkelised puuvõrsed tuleb õigeaegselt eemaldada. Vältida tuleb ohtralt juurevõsu ajavaid lehtpõõsaid (sirel, enelas jt). Põõsaste soovitatavaks kõrguseks on kuni 1,5 m, hekkidel kuni 1 m. Hauaplatsil asuvate puude (tüve läbimõduga üle 12 cm) ja suuremõtmeliste põõsaste mahavõtmine tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga. Puude mahavõtmiseks taotletakse raieluba Saarde Vallavalitsusest ning muinsuskaitseameti kooskõlastust.
- (6) Hauaplatsi kujundamisel vältida keskkonda sobimatuid tehismaterjale, nagu plastid, kergkruus, kunstmuru jmt. Uute haurajatiste paigaldamisel jälgida nende sobivust keskkonda.

(7) Hauaplatsi ääristena on soovitatav kasutada mätasääristust või looduslikke äärekive. Uute monoliitsete betoonist valatud hauaplatsiääriste rajamine ei ole üldjuhul lubatud.

(8) Hauaplatsi, mille puhul ei ole järgitud kalmistu kujunduse põhimõtteid, tähistab kalmistu haldaja hoiatussildiga ning edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hoiatuse kasutuslepingus toodud aadressile. Hoiatuses märgitakse hauaplatsi olukord, platsi korrastamise kohustus ja tähtaeg ning kohustuse täitmata jätmise tagajärjed.

(9) Kui hoiatuse edastamisele järgneva aasta jooksul hauaplatsi kasutaja ei kõrvalda kalmistu kujunduspõhimõtetele mittevastavaid haurajatisi, hauatähiseid või haljastust, kõrvaldab kalmistu haldaja need hauaplatsi kasutaja kulul.

§ 16. Hauatähise ja -piirde paigaldamine, eemaldamine ja teisaldamine

(1) Hauaplats peab olema tähistatud risti, hauatahveli, -kivi, -samba, -plaadi, monumendi või muu tähisega, millele on kantud surnu ees- ja perekonnanimi ning sünni- ja surmaaeg.

(2) Haurajatised on platsi piiravad piirdeaiad ja äärised (metall-, betoon-, kivi-, puit-, plaat-, hekk- või mätaspiire), äärepõstid, valatud rant, hauakastid, katteplaadid, hauakamber jmt.

(3) Hauaplatsile võib paigutada muud sobivat inventari nagu vaasid, valgustid, skulptuurid, pingid.

(4) Hauatähised, -rajatised, muu inventar ja haljastus peavad asuma hauaplatsi piires ega tohi oluliselt häirida kõrvalasuvate hauaplatside kasutamist ja korrastamist.

(5) Hauaplatsile paigaldatud hauatähised ja -rajatised loetakse hauaplatsi kasutaja omandiks.

(6) Hauatähise ja -rajatiste paigaldamine, eemaldamine või teisaldamine tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga. Kõrge kunstiväärtusega ja ajalooliste hauatähise ja piirete eemaldamine on keelatud.

(7) Kalmistu miljööilise väärtuse säilitamise eesmärgil tuleb nii kasutusel olevatel kui mahajäetud hauaplatsidel vanemad kui 50 aastased hauatähised ja -piirded jätta oma algele kohale. Jalalt murdunud ning katkised ristid ja muud hauatähised (ka tükid) ning piirete fragmendid, mida ei ole võimalik algsel kohal eksponeerida, tuleb viia kalmistu haldaja poolt määratud kohta. Vanad metallist ja kivipostidega piirded ja hauatähised tuleb võimalusel taastada.

(8) Hauaplatsi väljaandmisel uuele kasutajale säilitatakse väärtuslikud hauatähised ja -rajatised ning lisatakse vastav kohustus hauaplatsi uue kasutajaga sõlmitavasse kasutuslepingusse. Uus hauaplatsi kasutaja on kohustatud tagama hauaplatsil olevate hauatähise ja -rajatiste säilimise ja korrasoleku, vajadusel teostama hooldusremondi, ning suhtuma austavalt varem hauaplatsile maetuisse.

§ 17. Hauaplatsi hooldamine

(1) Hauaplatsi hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja. Hauaplatsi kasutaja on kohustatud korrastama hauaplatsi ning hauaplatsi ümbritsevad vahekäigud. Hauaplatsi hooldamisel tekkinud praht tuleb viia selleks ettenähtud kohta.

(2) Hauaplats peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) hauaplatsile istutatud taimed on terved ja elujõulised;
- 2) hauaplatsilt on eemaldatud kuivanud taimed ja pärjad ning esteetilise ilme kaotanud kunstlilled;
- 3) hauaplatsi piiravaid hekke pügatakse regulaarselt;
- 4) hauatähised ja piirded on üldjuhul puhtad ja terved ning neil olev tekst loetav;
- 5) hauaplatsi katteplaadid on terved;
- 6) hauaplatsi kattev liiv on puhas;
- 7) hauaplatsilt ja hauaplatsi ümbritsevast vahekäigust on riisunud ära lehed ja muu praht.

(3) Hauaplatsi võib hauaplatsi kasutaja ja kalmistu haldaja vahel sõlmitud lepingu kohaselt tasulise teenusena hooldada kalmistu haldaja.

6. peatükk HOOLDAMATA JA KASUTAMATA HAUAPLATS

§ 18. Hooldamata hauaplatsiks tunnistamine

(1) Hooldamata hauaplatsiks loetakse hauaplats, millel esineb vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) hauaplatsi pinnasest on olulises osas läbi kasvanud rohi või võsa;
- 2) haurajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagunened;
- 3) hauaplatsile kogunenud prahist ja lehtedest on ilmne, et hauaplatsi ei ole pikka aega hooldatud.

(2) Hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamiseks ja arvelevõtmiseks korraldab kalmistu haldaja selle ülevaatamise.

(3) Hauaplatsi ülevaatamiseks moodustab kalmistu haldaja komisjoni, kuhu kuuluvad kalmistu haldaja esindaja, kalmistu eripära tundev isik ja kalmistuvaht.

(4) Komisjon vaatab hauaplatsi üle kahel korral:

1) Esimesel ülevaatusel, mille käigus tuvastatakse, et hauaplats on pikemat aega korrastamata, märgistatakse see sildiga, millel on kiri "korrastamata hauaplats". Sildile märgitakse ülevaatusel järjekorranumber, ülevaatusel kuupäev, järgmise ülevaatusel kuupäev ja kalmistu haldaja kontaktandmed. Kalmistu haldaja edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hoiatuse kasutuslepingus toodud aadressile. Hauaplatsi ei tunnistata hooldamata hauaplatsiks enne kui hauaplatsi märgistamisest on möödunud vähemalt üks aasta ja hauaplatsi ei ole selle aja jooksul korrastatud.

2) Teine ülevaatus toimub mitte varem kui aasta pärast esimest ülevaatusel. Selle käigus kontrollitakse esimesel ülevaatusel märgistatud hauaplatsi seisukorda ja tuvastatakse, kas hauaplatsi on selle aasta jooksul korrastatud. Võetakse vastu otsus hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamise või tunnistamata jätmise kohta.

(5) Ülevaatusel koostatakse protokoll, milles tuuakse ära hooldamata hauaplatsi asukoht, suurus ja kirjeldus. Protokollile kirjutavad alla kõik ülevaatusel osalenud komisjoni liikmed.

(6) Kalmistu haldaja avalikustab hooldamata hauaplatsina arvele võetud hauaplatsid, andes hauaplatsi kasutajale võimaluse ühe kuu jooksul pärast teate avaldamist võtta ühendust kalmistu haldajaga ja korrastada hauaplats või loobuda hauaplatsi kasutamise õigusest ja kasutusleping erakorraliselt üles öelda.

(7) Pärast eelnimetatud tähtaja möödumist võib kalmistu haldaja kasutuslepingu ühepoolset üles öelda. Hauaplatsi, millele ei ole kasutuslepingut sõlmitud, kasutusõigus loetakse lõppenuks kolme kuu jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõikes 5 ja 6 nimetatud toimingute tegemist, kui hauaplatsi kasutaja ei ole teates määratud tähtaja jooksul hauaplatsi korrastanud.

§ 19. Kasutamata hauaplatsina arvelevõtmine ja taaskasutusse andmine

(1) Kasutamata hauaplatsina võetakse arvele hauaplats, mille kasutusõigus on lõppenud, kasutuslepingu tähtaeg on möödunud, kasutusleping on erakorraliselt enne tähtaja lõppu lõpetatud ning hauaplats, mis on tunnistatud hooldamata hauaplatsiks vastavalt eeskirja §18-le.

(2) Kasutajata matmiskoha võib kalmistu haldaja anda taaskasutusse kirstuga matmiseks, kui viimasest matmisest on möödunud vähemalt 20 aastat.

7. peatükk MÄLESTISED

§ 20. Mälestistena kaitse all olevad objektid ja nende hooldus

(1) Saarde valla kalmistud on riigi kaitse all olevad kinnismälestised, kus tuleb järgida muinsuskaitseaduse §-des 24 ja 35 kehtestatud kitsendusi ning kohustusi. Mälestise hooldamiseks tehtavate tööde loetelu ning leevendused on märgitud kinnismälestise kaitsekohustuse teatises. Muinsuskaitseameti kirjaliku loa on kinnismälestisel keelatud ehitamine, mälestise ilme muutmine, objektide ja tehnovõrkude paigaldamine, haljastus-, raie- ja kaevetööd, teede rajamine. Mälestise hooldamisel tuleb tagada mälestise ja selle kaitsevööndi korrashoid, eemaldada esteetilise ilme kaotanud puud-põõsad ja korrastada kalmistu piirdeaed.

(2) Saarde valla kalmistute kaitseks on kehtestatud neile kaitsevöönd, millele kohaldatakse muinsuskaitseaduse §-s 25 sätestatud kitsendusi ja milles tehtavad leevendused on märgitud kaitsevööndi kaitsekohustuse teatises. Kaitsevööndiks on 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates. Muinsuskaitseameti loa on kinnismälestise kaitsevööndis keelatud ehitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine, muud mulla- ja kaevetööd ning kinnismälestise vaadeldavuse sulgemine.

(3) Saarde kalmistul asuvad riigi kaitse all olevad kinnismälestised:

1) ajaloomälestis „II maailmasõjas hukkunute ühishaud“, registrinumber 8313;

2) kunstimälestis „Kilingi-Nõmme õnnetusohvrite mälestussammas“, registrinumber 19576.

(4) Kalmistul paiknevatele kinnismälestistele eraldi kaitsevööndit ei kehtestata. Mälestise hooldamisel lähtutakse Muinsuskaitseadusest ja kinnismälestise kaitsekohustuse teatisest.

(5) Muinsuskaitse all olevate hauatähiste hooldustöid tohib teha ainult Muinsuskaitseameti poolt väljastatud hooldustööde loa alusel. Kinnismälestist võib restaureerida muinsuskaitse eritingimusi järgiva projekti alusel ja muinsuskaitse järelevalve all. Restaureerimistöid võib teostada Muinsuskaitseameti tegevusluba

omav restauraator. Kunstiväärtuslike tähiste ja piirete korrastamiseks tuleb konsulteerida maakonna muinsuskaitseinspektoriga.

8. peatükk

VASTUTUS JA JÄRELEVALVE

§ 21. Vastutus ja järelevalve

- (1) Vastutus käesoleva eeskirja rikkumise eest on sätestatud seadusega.
- (2) Järelevalvet eeskirja täitmise üle teostab Saarde Vallavalitsus.
- (3) Eeskirja mittenoetkohase täitmise korral on Saarde Vallavalitsusel õigus teha ettekirjutus. Ettekirjutuse mittetäitmisel võib Saarde Vallavalitsus rakendada asendustäitmist või sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

9. peatükk

LÕPPSÄTTED

§ 22. Rakendussätted

- (1) Kalmistuseaduse jõustumise ajal 2012. a 1. jaanuaril kasutuses olev hauaplats jääb senise kasutaja kasutusse vähemalt kümneks aastaks seaduse jõustumisest arvates, kui senise kasutaja ja kalmistu haldaja vahel pole enne kalmistuseaduse jõustumist teisiti kokku lepitud.
- (2) Hauaplatsi senisel kasutajal on kohustus sõlmida kalmistu haldajaga kasutusleping kolme aasta jooksul pärast eeskirja jõustumist, sõltuvalt kalmistu inventeerimise käigust.
- (3) Kui hauaplatsi senine kasutaja ei ole sõlminud kasutuslepingut 10 aasta jooksul kalmistuseaduse jõustumisest arvates, loetakse selle tähtaja saabumisel kasutusõigus lõppenuks ka juhul, kui hauaplatsi kasutaja jätkab hauaplatsi kasutamist.
- (4) Enne eeskirja jõustumise kuupäeva sõlmitud kasutusleping on jõus selle kehtivuse tähtaja lõpuni, välja arvatud tähtajatu leping, mis lõppeb viieteist aasta möödumisel käesoleva eeskirja jõustumisest, kui hauaplatsi kasutaja ei ole selle aja jooksul sõlminud uut kasutuslepingut.

§ 23. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval peale avalikustamist.

Erli Aasamets
Vallavolikogu esimees